

บทที่ 3

การกำหนดปัญหาการวิจัยและการศึกษาเอกสารงานวิจัย

การทำวิจัยสิ่งสำคัญอันดับแรกที่จะต้องพิจารณาในการตั้งต้นทำวิจัยคือ ประเด็นปัญหาในการวิจัย ผู้วิจัยหลายคนมักจะมีปัญหาว่า ไม่รู้ว่าจะทำวิจัยเรื่องอะไรที่น่าสนใจ ทั้งๆที่ในการปฏิบัติงานของผู้วิจัย อาจจะมีหลายบทบาท หลายหน้าที่ในโรงเรียนที่ต้องปฏิบัติ ปัญหาการวิจัยบางเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการหาคำตอบ อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง แต่เป็นลักษณะของปัญหาการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย เช่น ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยหลายคนรวมถึงนักศึกษาที่อยู่ในระหว่างกำลังศึกษา ไม่ทราบว่าจะหาคำตอบปัญหาการวิจัยจะสามารถหาได้จากที่ไหนบ้างหรือจะหาปัญหาการวิจัยอย่างไร ในการที่จะได้มาซึ่งหัวข้อปัญหาการวิจัย จะมีวิธีการในการคัดเลือกประเด็นปัญหาที่มีคุณค่าและมีความคุ้มค่า เหมาะสมกับการที่จะทำวิจัยและดำเนินการวิจัยได้สำเร็จหรือไม่ ภายใต้งบประมาณและเวลาที่เหมาะสม เมื่อได้หัวข้อประเด็นปัญหามาคร่าวๆแล้ว ก็ต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ก่อนจะตัดสินใจดำเนินงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างกระจ่างเกี่ยวกับประเด็นปัญหานั้นและจะได้รู้ว่าประเด็นปัญหาที่เราสนใจนั้นได้มีผู้วิจัยท่านอื่นทำมาแล้วหรือไม่ อย่างไร หากเคยมีผู้ทำวิจัยไว้แล้วเราสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์หรือตอบข้อคำถามข้อสงสัยที่เราต้องการคำตอบหรือไม่และยังมีประเด็นไหนที่ยังหาคำตอบได้ไม่ชัดเจน หรือคำตอบที่มียังไม่สอดคล้องกับบริบทของเรา สำหรับการกำหนดปัญหาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ที่อาจจะเกิดขึ้นในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนก็ได้ ผู้วิจัยก็ต้องมีวิธีการในการได้มาซึ่งปัญหาเช่นเดียวกัน

แหล่งของปัญหาการวิจัย

ปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งอาจจะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงหรือเป็นปัญหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนแต่มีส่วนสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้สอนหรือการปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมักมีปัญหว่าไม่รู้จะกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยได้อย่างไร โดยเฉพาะผู้วิจัยหน้าใหม่ที่เริ่มต้นการทำงานก็จะเป็นเรื่องยากมาก แหล่งในการได้มาซึ่งปัญหาการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพจะมีแหล่งของการได้มาซึ่งปัญหาการวิจัยที่ใกล้เคียงกัน ดังที่ ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ชำนิประศาสน์ (2547, น. 29) กาสัก เต๊ะชั้นหมาก (2553, น. 56-57) และพระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ (2558, น. 102-104) ได้กล่าวถึงไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ความสนใจของตนเอง

ผู้วิจัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นและต้องการที่จะค้นหาคำตอบเพื่อสนองความอยากรู้ จึงตั้งคำถามคร่าวๆ เพื่อมุ่งค้นหาคำตอบ โดยคำตอบดังกล่าวต้องเป็นคำตอบที่ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้เท่านั้น เช่น การประกันคุณภาพการศึกษา ทำไมผู้สอนคนอื่นในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อมีหน่วยงานภายนอกมาประเมินก็มักจะไม่มีเอกสารหลักฐานในการดำเนินงาน หรือไม่มีระบบการจัดการที่ดีและทำให้ผู้สอนต้องเร่งรีบในการจัดทำเอกสาร จะมีวิธีการอย่างไรให้ผู้สอนคนอื่นเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและจะทำไมอย่างใดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

2. ความต้องการของสังคม

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีความซับซ้อน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดังกล่าว โดยส่วนใหญ่รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการพัฒนาซึ่งหน่วยงานย่อยก็ต้องถือปฏิบัติตาม จึงต้องมีการดำเนินการวิจัย เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ปรับปรุง พัฒนา ผู้เรียน โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และประเทศให้เป็นไปตามนโยบายที่ต้องการ ประเด็นปัญหาการวิจัยก็มาจากการติดตามข่าวสารในสังคมที่เกี่ยวข้องกับแวดวงทางการศึกษา เช่น การจัดการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ควรดำเนินการอย่างไร

3. การประสบปัญหา ความต้องการพัฒนาองค์ความรู้ในการทำงาน

การดำเนินงานในบางครั้งอาจจะประสบปัญหาและต้องการที่จะหาคำตอบมาแก้ไขปัญหา เช่น รายงานผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งประเมินโรงเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ โรงเรียนจะมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร หรือการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดีขึ้น หรือพัฒนาองค์ความรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและความก้าวหน้าในการดำเนินงาน เช่น จะทำอย่างไรให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ในการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ได้ดีขึ้น

4. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ

ผู้วิจัยต้องเป็นบุคคลที่สนใจแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา โดยการศึกษาเอกสาร ได้แก่ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ตทางการศึกษา ที่มีการนำเสนอสาระความรู้ทางวิชาการใหม่ๆ มากมาย การศึกษาเอกสารทางวิชาการจำนวนมาก จะทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ มุมมอง ที่กว้างขึ้นและเกิดประเด็นคำถามที่ต้องการหาคำตอบ นำไปสู่การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ ขยายองค์ความรู้เพิ่มเติม

5. การศึกษางานวิจัย

เมื่อเกิดความสนใจในเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ได้คำตอบคือการศึกษางานวิจัยที่มีผู้เชี่ยวชาญในสาขาการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยต่างๆ นักวิชาการศึกษา ตลอดจนนิสิต นักศึกษา ได้ทำการวิจัยหรือทำวิทยานิพนธ์ไว้ บางเรื่องที่น่าสนใจก็อาจจะยังไม่ได้ข้อคำตอบหรือข้อค้นพบที่ครอบคลุม ดังนั้นการศึกษางานวิจัยจะทำให้ทราบว่ายังมีประเด็นอื่นใดที่ยังต้องศึกษาหรือค้นหาคำตอบต่อไป การศึกษางานวิจัยทั้งเล่มจะทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจกรอบแนวคิดการวิจัย และยังสามารถศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเล่มอื่นๆ ได้อีก หรือหากไม่มีเวลาในการศึกษามากนัก ก็สามารถศึกษาจากรายงานการวิจัยบทที่ 5 ซึ่งเป็นบทสรุปที่ครอบคลุม ผู้ดำเนินการวิจัยจะมีข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินวิจัยเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้

6. ความต้องการของหน่วยงาน

หน่วยงานที่ประสบปัญหาหรือต้องการที่จะพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มักจะต้องการคำตอบจากการวิจัยและให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่อยู่ในหน่วยงานโดยตรง

เป็นผู้ดำเนินการวิจัย เพื่อการนำผลจากการวิจัยมาใช้ประโยชน์ ทั้งนี้หน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่คือโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การดำเนินการวิจัยของหน่วยงานดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมีทุนสนับสนุนให้ ผู้วิจัยสามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ โดยต้องดำเนินการวิจัยตามข้อกำหนดและรูปแบบของหน่วยงานผู้สนับสนุนทุนอย่างเคร่งครัด

7. การเข้าร่วมประชุมสัมมนา

การมีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนา เรื่องที่ประชุมหรือสัมมนาส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นที่มีความทันสมัย เนื่องจากการเข้าร่วมประชุมสัมมนาจะมีนักวิชาการจำนวนมาก มาเสนอความคิด วิพากษ์ วิจารณ์ ถึงประเด็นที่เป็นที่ต้องการของสังคมแต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะที่ดีในการหาคำตอบ ผู้วิจัยจึงสามารถนำประเด็นจากการเสนอความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ ในการประชุมสัมมนามาพัฒนาเป็นประเด็นปัญหาสำหรับการทำวิจัยได้

8. ข้อเสนอแนะของผู้รู้หรือผู้บริหาร

ผู้รู้หรือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์และมีความรู้ที่แตกฉาน เป็นผู้กำหนดนโยบายการทำงาน ติดตามผลการทำงานและอาจจะมีปัญหาในเรื่องของการทำงานที่ไม่เป็นไปตามความมุ่งหวัง จึงจำเป็นต้องมีการแก้ปัญหาการทำงานหรือปรับปรุงการทำงานในหน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาและในบางครั้งก็ต้องการพัฒนาระบบรูปแบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น แต่ไม่สามารถที่จะทำวิจัยด้วยตนเองได้ เนื่องจากไม่มีเวลาในการที่จะดำเนินการวิจัย จึงมักจะเสนอแนวคิดในกับบุคคลอื่นได้นำไปทำวิจัย

เกณฑ์ในการเลือกปัญหาการวิจัย

การจะทำวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของงานวิจัยที่ใช้ กระบวนทัศน์หรือรูปแบบการวิจัยใดในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้งานวิจัยประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องพิจารณาหลายส่วนประกอบ ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนั้นเป็นงานวิจัยที่มีความคุ้มค่ากับการดำเนินการวิจัยให้มากที่สุด สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องตระหนักอย่างยิ่ง คือเกณฑ์ใน

การเลือกปัญหาการวิจัย ดังที่ วรรณิ แกมเกตุ (2551, น. 56-58) สุวิมล ตีรกานันท์ (2557, น. 38) และพระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ (2558, น. 105-108) ได้เสนอแนะไว้สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนตัวของผู้วิจัย

คุณลักษณะส่วนตัวของผู้วิจัย เกี่ยวกับ ความสนใจ ความชอบ ความศรัทธา ศักยภาพ ความสามารถ ความรู้ ต่อประเด็นปัญหาที่สนใจจะทำวิจัย เพื่อให้การดำเนินการวิจัยประสบความสำเร็จ โดยต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้

1.1 ความสนใจ การทำงานวิจัยที่อยู่ในความสนใจจะทำให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยขึ้นนั้นอย่างมีความสุข แต่ข้อควรระวังสำหรับการใช้เกณฑ์ความสนใจในการคัดเลือกปัญหาสำหรับการดำเนินงานวิจัยนั้นคือประเด็นปัญหาการวิจัยต้องอยู่ในวิสัยที่ต้องสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากความสนใจในบางเรื่องผู้วิจัยก็ไม่สามารถที่จะนำมาทำวิจัยได้เพราะเกินกำลังความสามารถที่จะทำ ลักษณะความสนใจประเภทนี้จึงควรที่จะหาความรู้โดยการอ่านจากเอกสารที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วหรือการซักถามจากผู้รู้จะเป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่าในการที่จะมาทำวิจัยเอง

1.2 ความสามารถ นอกจากความสนใจแล้วก็ควรจะคำนึงถึงความสามารถในการที่ผู้วิจัยจะดำเนินการที่จะหาคำตอบได้โดยการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คือมีความเหมาะสมไม่ยากจนเกินกำลัง มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะต่อสู้กับงาน เพราะงานวิจัยต้องอาศัยความสามารถในการดำเนินการหลายประการ เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการโครงการวิจัยในทุกขั้นตอนทั้งงานวิจัยเดี่ยว หรืองานวิจัยเป็นชุดโครงการ ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะดำเนินการวิจัย การวางแผนการดำเนินการวิจัยที่สามารถจะดำเนินการได้สำเร็จตามระยะเวลาการทำวิจัยที่กำหนด

1.3 ความรู้ การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยต้องมีความรู้ในศาสตร์ที่จะทำวิจัย เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรและมองเห็นประเด็นปัญหาการวิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัยและวางแผนการวิจัยได้ดีขึ้น หากไปวิจัยในประเด็นปัญหาที่ไม่มีความรู้จะทำให้เสียเวลาในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและไม่สามารถที่จะวางแผนการดำเนินงานวิจัยให้ครอบคลุมได้

1.4 ประสพการณ์ในการดำเนินการวิจัย การดำเนินการวิจัยในเรื่องที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์มาก่อนจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยง่ายขึ้น สามารถวางแผนการดำเนินการวิจัยได้ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยลดเวลาและงบประมาณการวิจัยได้ เช่น ในกรณีที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยตัวอย่างจำนวนมากและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การปิดซองโดยการใส่ลวดเย็บกระดาษกับการปิดซองโดยการใส่กาวปิดผนึกผู้วิจัยจะเสียค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน เป็นต้น ถ้ามีประสบการณ์ในเรื่องนี้ก็จะช่วยลดค่าใช้จ่ายลงได้

2. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยต้องพิจารณาด้วยว่าแม้งานที่จะดำเนินการวิจัยเป็นงานวิจัยที่อยู่ในความสนใจและผู้วิจัยมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการวิจัยก็ตาม แต่ก็ต้องคำนึงถึงความมีประโยชน์ของผลการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย เมื่อการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นลงแล้วผลของการวิจัยจะมีประโยชน์คุ้มค่าเพียงใด เนื่องจากการดำเนินการวิจัยแต่ละเรื่องต้องใช้เวลาและงบประมาณเป็นจำนวนมาก โดยผู้วิจัยต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 ความสำคัญและทันสมัย ลักษณะของการวิจัยต้องมีความสำคัญและมีคุณค่าพอที่จะดำเนินการ สามารถแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ได้ดี หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างรุนแรง หรือสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ นอกจากนี้ผลของการดำเนินการวิจัยต้องมีความทันสมัย ปัญหาการวิจัยบางปัญหาอาจจะล้าหลังและเคยค้นพบคำตอบมาแล้วหรือเป็นปัญหาการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม ผลของการวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ไม่ทันการณ์ ก็ไม่ควรที่จะดำเนินการวิจัย

2.2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ ผลการดำเนินการวิจัยต้องช่วยขยายพรมแดนของความรู้ในศาสตร์ที่สัมพันธ์กับงานวิจัย ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินการวิจัยที่ได้ข้อค้นพบแล้ว ซึ่งการดำเนินการวิจัยที่ขยายองค์ความรู้เป็นการดำเนินการวิจัยที่เกิดประโยชน์มหาศาล สามารถขยายต่อยอดองค์ความรู้ได้เป็นอย่างดี งานวิจัยลักษณะนี้โอกาสการได้รับทุนสนับสนุนก็จะสูง ผู้วิจัยก็就会有ความก้าวหน้าในการทำงาน องค์การและสังคมเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.3 จำนวนผู้ใช้งานวิจัย คนหรือหน่วยงานที่จะใช้ประโยชน์ หรือได้รับประโยชน์จากการวิจัยต้องมีจำนวนที่มากพอ คุ้มค่ากับการดำเนินงานวิจัย ใช้ประโยชน์ได้

ระยะยาว อย่างไรก็ตามงานวิจัยบางกรณีอาจจะมีผู้ใช้จำนวนน้อยแต่เป็นงานวิจัยที่มีคุณค่าอย่างมหาศาลและสามารถต่อยอดองค์ความรู้ได้

3. จำนวนแหล่งข้อมูลและการเข้าถึงแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในที่นี้ หมายถึง มีจำนวนข้อมูลมากพอที่จะใช้ในการอ้างอิงได้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพที่ไม่มีอันตรายต่อผู้วิจัย เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องยาเสพติดจากผู้เรียนและต้องเข้าไปเก็บข้อมูลในชุมชนแออัดที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ หรือการขายบริการทางเพศของผู้เรียนทั้งชายและหญิง เรื่องดังกล่าวอาจจะเป็นการเสี่ยงอันตรายมากเกินไปในการดำเนินการวิจัย

4. ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลผู้บริหารหน่วยงานที่ต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินการวิจัยดังกล่าวประสบความสำเร็จและประเดิมปัญหาการวิจัยที่จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อภาระงานประจำที่ทำอยู่ การได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนการให้การสนับสนุนจากครอบครัว

5. งบประมาณและเวลา

ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการวิจัย หากเป็นการดำเนินการวิจัยที่ไม่มีแหล่งทุนสนับสนุนผู้วิจัยต้องใช้งบประมาณส่วนตัว งานวิจัยเป็นงานที่มีขั้นตอนซับซ้อนและใช้หน่วยตัวอย่างจำนวนมากอาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายมากจนเกินไปและประเด็นของระยะเวลาที่กำหนดไว้ต้องอยู่ในวิสัยที่ผู้วิจัยต้องสามารถที่จะดำเนินการวิจัยได้ ไม่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประจำวัน เช่น งานวิจัยที่ต้องเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลหลายครั้ง ซึ่งต้องใช้ทั้งระยะเวลา การดำเนินการวิจัยที่ซับซ้อนและยาวนานกว่าที่การดำเนินการวิจัยจะสำเร็จ ประเด็นดังกล่าวอาจจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานประจำ

เกณฑ์การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพในอดีตที่ผ่านมาอาจจะไม่เป็นที่นิยมสำหรับการวิจัยทางการศึกษามากนัก แต่การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยสามารถกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยได้ เนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนที่สุด สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกได้และยังสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้

เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ ผู้ปกครองหรือชุมชนได้ เนื่องจากนโยบายการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะใกล้เคียงกับการวิจัยเชิงปริมาณอยู่บ้างและอาจจะมีบางประเด็นที่แตกต่างกัน ดังที่ อเนก พ.อนุกุลบุตร (2556, น. 46) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ดังนี้

1. เลือกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่สนใจและมีคุณค่า
2. เก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่หาวิจัย
3. พิจารณาข้อเท็จจริงว่าเกี่ยวข้องกับปัญหาหรือไม่
4. ทาร่องรอยความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง
5. กำหนดสมมติฐานชั่วคราวและหาสาเหตุของปัญหา
6. พิจารณาและวิเคราะห์ให้มั่นใจยิ่งขึ้นว่าคำอธิบายเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับปัญหาหรือไม่

7. ทาร่องรอยของความสัมพันธ์ระหว่างคำอธิบายเหล่านั้น
8. ทาร่องรอยความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงกับคำอธิบาย
9. ตั้งคำถามในสมมติฐานต่างๆ เบื้องหลังการวิเคราะห์ปัญหาวิจัย

นอกจากนี้ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2556, น. 96-97) ได้กล่าวถึง ลักษณะปัญหาการวิจัยที่เหมาะสมกับการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ สรุปได้ดังนี้

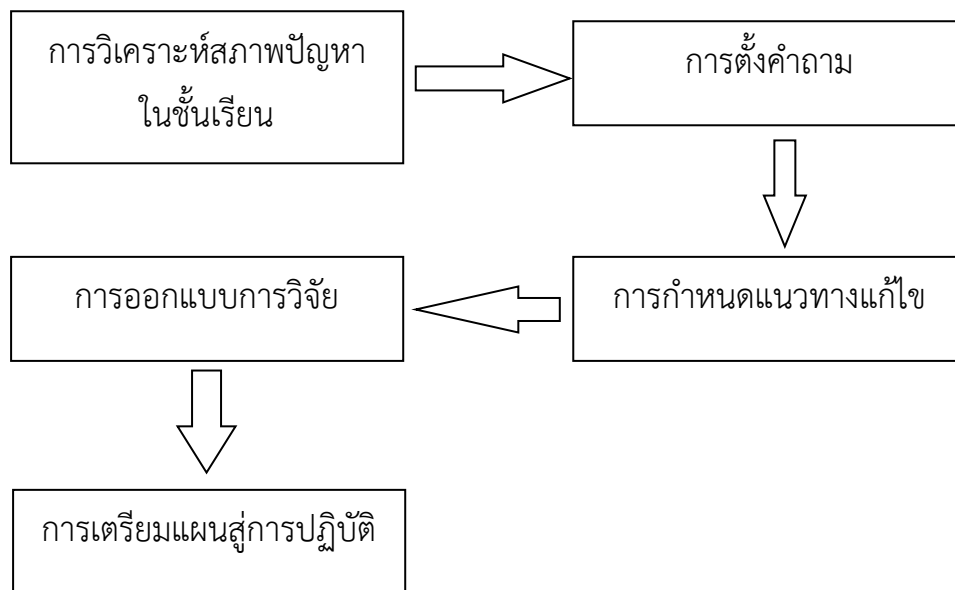
1. ความต้องการในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ ภายใต้บริบทและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง
2. การศึกษาเงื่อนไข สาเหตุ การเปลี่ยนแปลงปรากฏการณ์
3. ปัญหาการวิจัยที่ไม่เหมาะสมในการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ
4. ปัญหาการวิจัยที่มีความเป็นนามธรรมสูง ไม่สามารถออกแบบหรือสร้างเครื่องมือการวิจัยที่เป็นมาตรฐานในการวัดตัวแปรได้
5. ต้องการค้นหาประเด็นใหม่ๆที่ยังไม่มีทฤษฎีใดที่ชัดเจนมารองรับ
6. ต้องการหาข้อมูลระดับลึก เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน เนื่องจากลักษณะของข้อมูลที่เป็นตัวเลขยังไม่สามารถตอบคำถามได้ครอบคลุม

จากข้อเสนอแนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยประเด็นปัญหาที่เหมาะสม

กับการดำเนินการวิจัยมีลักษณะที่เป็นการตอบคำถามที่ต้องการสารสนเทศที่ลุ่มลึก เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ปรากฏการณ์ ภายใต้บริบทของการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัยที่เป็นผู้สอนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เกณฑ์การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การกำหนดปัญหาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน อาจจะมีลักษณะที่นอกเหนือจากการกำหนดประเด็นปัญหาของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากเน้นไปที่การแก้ปัญหาของผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดหรือพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ และส่วนสำคัญอีกประเด็นคือต้องดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างรวดเร็วและทันตามเวลาที่กำหนด ในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่เป็นไปตามค่านิยม 12 ประการ หรืออาจจะเป็นไปตามความคาดหวังของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าว ผู้วิจัยจำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน โดยต้องเตรียมการ ตั้งแต่การรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนในชั้นเรียนที่สอน การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในขณะจัดการเรียนรู้ การสอบถามข้อมูลนักเรียนจากครูคนอื่นๆ สิ่งดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นของการที่จะดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนในลำดับถัดไป ดังที่ สุวิมล ว่องวาณิช (2548, น. 48) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ ดังแผนภาพที่ 3.5

แผนภาพที่ 3.5 แสดงขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากแผนภาพที่ 3.5 สามารถอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน

ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ตามลำดับขั้นตอน แยกเป็นการสำรวจสภาพปัญหาและการวิเคราะห์สภาพปัญหา ดังต่อไปนี้

1.1 การสำรวจสภาพปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่ผู้วิจัยจะทำวิจัยศึกษา รายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรตามกลุ่มสาระที่สอน ที่ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ค่านิยม 12 ประการ มาตรฐาน ตัวชี้วัด หลักสูตรท้องถิ่นหรือความคาดหวังของโรงเรียน ผู้วิจัยสามารถรวบรวม ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ข้อมูลบุคคลที่สำคัญที่สุด คือ ตัวผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอน สามารถวิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูล บันทึกหลังการสอน การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในขณะจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินผู้เรียน การสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เรียน นอกจากแหล่งข้อมูลบุคคลจากตัวผู้วิจัยซึ่งเป็นครู แล้ว ยังมีแหล่งข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง หรือตัวนักเรียนเอง

1.1.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ ผลการทำสังคมมิติ
ระเบียบพฤติกรรม ผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอก รายงานประจำปีของโรงเรียน
ข้อมูลการติดตามพัฒนาการของนักเรียน ข่าวดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียนโดยตรง

1.2 การวิเคราะห์สภาพปัญหา หลังจากสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน
แล้ว ก็ต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อเลือกหรือกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยปฏิบัติการใน
ชั้นเรียนที่มีความเหมาะสมที่สุด ข้อควรคำนึงถึงในการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน
ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 48) สุนทรา โตบัว (2554, น. 28) กิตติพร ปัญญาภิบาล
ผล (2549, น. 54-58) อ้างถึง (Hopkins : 1985, Creswell : 2002, Elliot : 1991,
Sagor : 2000) และพิสนุ พองศรี (2550, น. 24) ได้เสนอแนะหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์
สภาพปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 เป็นปัญหาของนักเรียนที่ต้องได้รับการแก้ไข

1.2.2 ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูต้องเกิดประโยชน์กับ
นักเรียน ชั้นเรียน ครูหรือโรงเรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 ปัญหาที่เลือกมาดำเนินการวิจัยต้องคำนึงถึงจริยธรรมของการ
วิจัยในมนุษย์และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น

1.2.4 ปัญหานั้นสามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียน ไม่จำเป็นต้อง
ไปเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่จนกระทบการเรียนการสอน แต่ถ้าจำเป็นต้องเก็บใหม่จะต้องมี
การวางแผนที่เหมาะสม

1.2.5 จะต้องพิจารณาว่าปัญหานั้นมีความเหมาะสมและอยู่ในวิสัยที่
จะทำการวิจัยในขณะนั้นได้หรือไม่

1.2.6 ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู

1.2.7 ควรเป็นเรื่องที่ครูควบคุมได้ด้วยตนเอง

1.2.8 ควรเป็นเรื่องที่ครูอยากปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตนเอง

2. การตั้งคำถามการวิจัย

การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนจะทำให้ผู้วิจัยเกิดคำถามที่จะต้องค้นหา
คำตอบว่าปัญหาใดคือปัญหาที่สำคัญที่สุด ใครคือคนที่ควรได้รับการแก้ไขและใครควรมีส่วน
เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายส่วนมาช่วยกันแก้ปัญหาลักษณะของ
คำถามการวิจัยควรเป็นคำถามที่นำไปสู่การหาคำตอบเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีประโยชน์ต่อครูและผู้เรียน เป็นคำถามที่ผู้วิจัยสามารถที่จะหาคำตอบได้จากการดำเนินการวิจัยภายใต้งบประมาณและเวลาที่เหมาะสม สุวิมล ว่องวาณิช (2548, น. 48) เสนอแนะว่า การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนควรตั้งคำถาม ดังต่อไปนี้

- 2.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร
- 2.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของใคร
- 2.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อใครและอะไรบ้าง
- 2.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญในระดับใดเมื่อเทียบกับปัญหาอื่นและปัญหาใดสำคัญกว่ากัน
- 2.5 ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับปัญหาหรือเหตุการณ์อื่นๆ อะไรบ้าง
- 2.6 ใครคือผู้รับผิดชอบหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและการแก้ไขปัญหามีเกี่ยวข้องกับใครหรือไม่ อย่างไร

3. การกำหนดแนวทางแก้ไข

ขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินการวิจัย คือผู้วิจัยต้องหาวิธีการแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาให้มากที่สุดและสามารถแก้ปัญหาลงมือได้ วิธีการที่จะทำให้ผู้วิจัยแก้ปัญหาได้อย่างได้ผลคือ การที่ผู้วิจัยต้องศึกษา ค้นคว้าเอกสารในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการวิจัยอย่างลึกซึ้ง หาโอกาสเข้าร่วมประชุม สัมมนาและพูดคุยกับครูคนอื่นๆที่มีความสนใจหรือมีปัญหาก็ใกล้เคียงกันและจัดตั้งเป็นเครือข่ายเพื่อให้สามารถติดต่อกันได้สะดวกขึ้น ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีส่วนช่วยในประเด็นนี้หลายรูปแบบ ทั้งกลุ่มไลน์ เฟสบุ๊ก อีเมล ที่จะทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการพูดคุย ปรึกษาหารือของสมาชิกในเครือข่าย

4. การออกแบบการวิจัย (รายละเอียดในบทที่ 5)

5. การนำแผนการวิจัยสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยควรวางแผนในการนำแผนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติว่าจะใช้เวลาในการปฏิบัติกี่คาบเรียน ในแต่ละครั้งของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนผู้วิจัยกำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างไร เนื้อหาสาระที่จะใช้สอนประกอบด้วยเนื้อหาอะไรบ้าง ตลอดจน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล การบันทึกผลการประเมินอย่าง

ละเอียดยและเมื่อพบปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยต้องบันทึกสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ตั้งคำถามการวิจัยว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากอะไรวนอีกรอบ การวางแผนการปฏิบัติสังเกต ผลการปฏิบัติ ประเมินผล สะท้อนผลและปรับปรุง หลังจากได้ดำเนินการตามลำดับ ขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยต้องตอบคำถามการวิจัยทุกคำถามที่กำหนดไว้และ สรุปผลการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ระบุ จุดดี จุดด้อยของการนำนวัตกรรมมาใช้ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรคของการแก้ปัญหา กระบวนการกำหนดปัญหาสำหรับการ วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้วิจัยต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีความน่าเชื่อถือ ผลการวิจัยเกิดประโยชน์ต่อ ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้จริง

การทบทวนเอกสารและงานวิจัย

หลังจากได้ปัญหาการวิจัยอย่างคร่าวๆแล้วผู้วิจัยต้องทบทวนเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้วิจัยมีความรอบรู้ในเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะทำวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมากำหนดแผนการดำเนินการวิจัย เขียน เค้าโครงการวิจัย ให้มีความกระชับครอบคลุม สิ่งที่ต้องการจะศึกษาและสามารถที่จะตอบ คำถามการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการทราบได้ โดยมีสาระสำคัญของการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัย ควรทำความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของการทบทวนเอกสารและงานวิจัย

ผู้วิจัยจำเป็นต้องทบทวนเอกสารและงานวิจัยเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ ใช้เป็น แนวทางในการดำเนินการวิจัยและวางแผนการวิจัย ดังที่ สุวิมล ติรกันันท์ (2557, น. 52) และสุมาลี ไชยศุภรากุล(2558, น. 103) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง สามารถสรุป สาระสำคัญได้ดังนี้

1.1 ทราบข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยจะรู้ว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาการวิจัย ที่ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัย มีใครทำไว้ว่าอย่างไร ทำไว้ในประเด็นไหน มีตัวแปรใดเข้ามา เกี่ยวข้องบ้าง ได้ผลอย่างไร ผู้วิจัยต้องดำเนินการวิจัยอย่างไรต่อไป เป็นการติดตาม ความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างหนึ่ง ว่าในปัจจุบันมีประเด็นใดเป็นประเด็นที่น่าสนใจ กำลัง เป็นสิ่งที่ต้องการโดยการหาคำตอบจากการทำวิจัย การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะจัดลำดับความคิดในการดำเนินการวิจัยได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

1.2 ป้องกันการทำวิจัยซ้ำซ้อน ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะทำให้ผู้วิจัยหลีกเลี่ยงการทำวิจัยซ้ำซ้อนกับผู้อื่นและในกรณีที่ปัญหาที่เราต้องการจะทำซ้ำกับงานวิจัยที่มีผู้อื่นเคยทำไว้แล้ว เขาทำในประเด็นไหนและได้ผลการดำเนินการวิจัยว่าอย่างไร เราสมควรที่จะดำเนินการวิจัยตามปัญหาที่เราตั้งไว้หรือไม่ หรือควรที่จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไรให้เหมาะสม

1.3 เพื่อค้นหาแนวคิดหรือเทคนิคการทำวิจัยใหม่่วางานวิจัยที่ผ่านมา ผู้ทำวิจัยเขาใช้แนวคิดหรือเทคนิคอะไรในการทำวิจัย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไหน เก็บข้อมูลอย่างไร มีข้อจำกัดในการดำเนินงานวิจัยอย่างไรบ้าง ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างไร สิ่งเหล่านี้จะช่วยกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

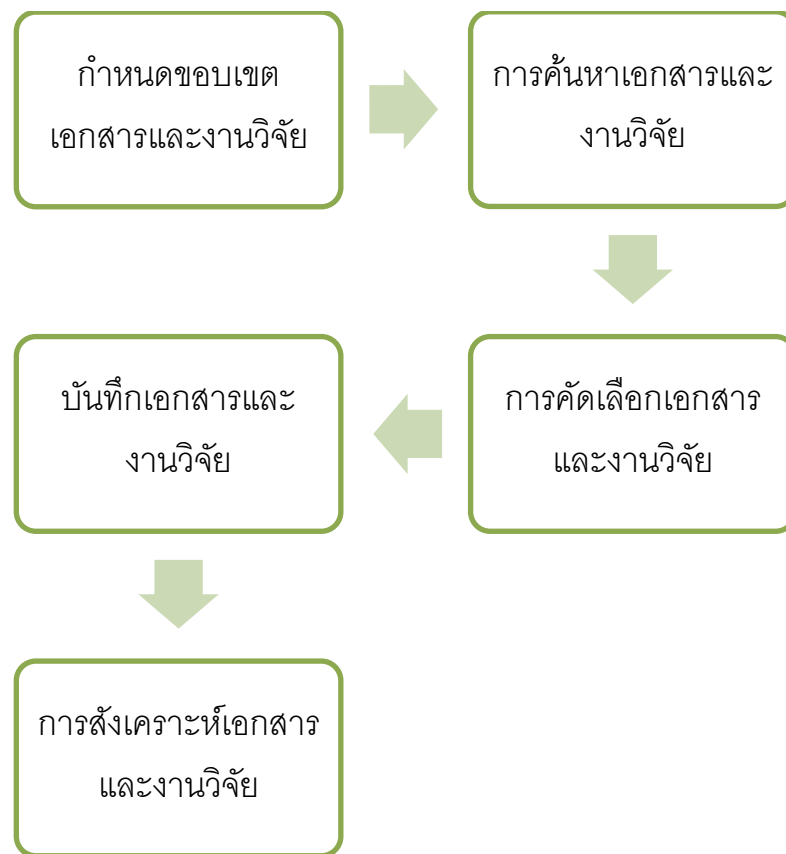
1.4 ช่วยในการสร้างเครื่องมือการวิจัย การศึกษาเอกสารงานวิจัยอย่างละเอียดจะช่วยให้การสร้างเครื่องมือการวิจัยให้มีความครอบคลุมตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษา เนื่องจากการสร้างเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนการวิจัยที่มีความซับซ้อนผู้วิจัยต้องมีความรู้ที่ลุ่มลึกในเนื้อหาสาระ และตัวแปรที่ศึกษาเป็นอย่างดี จึงต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยให้มากที่สุด

1.5 ช่วยในการอภิปรายผล การอภิปรายผลการวิจัยต้องอาศัยการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยทางวิชาการ โดยผู้วิจัยต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบว่าผลการดำเนินการวิจัยที่ทำได้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เคยทำไว้หรือไม่ อย่างไร

1.6 ช่วยเตรียมเขียนรายงานการวิจัย ผู้ที่ศึกษาเอกสารงานวิจัยเป็นจำนวนมากจะสามารถเขียนรายงานการวิจัยได้เป็นอย่างดี คนที่อ่านมากมักจะได้เปรียบในการเขียนเพราะมีโอกาสได้เจอสำนวนในการเขียนที่หลากหลาย

2. ขั้นตอนการทบทวนเอกสารและงานวิจัย

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยผู้วิจัยต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอน เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการดำเนินการวิจัยในลำดับขั้นตอนถัดไป โดยสรุปขั้นตอนการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังแผนภาพที่ 3.6

แผนภาพที่ 3.6 แสดงขั้นตอนการทบทวนเอกสารและงานวิจัย

จากแผนภาพที่ 3.6 แสดงขั้นตอนการทบทวนเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทบทวนเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยที่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดขอบเขตเอกสารและงานวิจัย การทบทวนเอกสารและงานวิจัยต้องกำหนดขอบเขตเอกสารและงานวิจัยที่จะใช้ในการศึกษาให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัยให้มากที่สุด เพื่อให้การค้นหาเอกสารและงานวิจัยไม่กว้างจนเกินไป โดยทั่วไปการกำหนดขอบเขตของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะกำหนดขอบเขตในประเด็นเกี่ยวกับตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม แนวคิดที่จะนำมาใช้ในการวิจัย สภาพปัญหาการวิจัยที่เกิดขึ้นและความต้องการแก้ไข

2.2 การค้นหาเอกสารและงานวิจัย ปัจจุบันการค้นหาเอกสารและงานวิจัยจะสะดวกขึ้น สามารถทำได้ทั้งการค้นหาจากแหล่งเอกสารในห้องสมุดโดยตรงและ

การค้นหาผ่านทางคอมพิวเตอร์ด้วยฐานข้อมูลออนไลน์ ที่สะดวก รวดเร็ว แนวทางในการสืบค้นเอกสาร ปรึกษา เนื่องเฉลิม (2560, น. 96-109) ได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

2.2.1 การค้นหาเอกสารจากหอสมุดของมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การไปสืบค้นข้อมูลต้นฉบับจากหอสมุดควรสืบค้นเลขเรียกเอกสารไปก่อนจากบ้าน เพื่อจะได้ไม่เสียเวลา ในกรณีที่ไม่สามารถยืมเอกสารได้ก็ต้องถ่ายสำเนาเอกสาร หอสมุดบางมหาวิทยาลัยหรือบางหน่วยงาน มีบริการส่งเอกสารทางไปรษณีย์ หอสมุดที่ผู้วิจัยสามารถไปศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีหลายหอสมุด เช่น หอสมุดคุรุสภา หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดเฉพาะทางอื่นๆ

2.2.2 การค้นหาเอกสารผ่าน Web OPAC

2.2.3 การค้นหาคitationsจาก Journal Link สามารถเข้าไปที่ www.Journallink.or.th การสำเนาเอกสารผู้วิจัยต้องลงทะเบียนก่อนการใช้งานและมีบัตร PIN จึงจะสามารถสั่งสำเนาบทความได้

2.2.4 การค้นหาด้วยฐานข้อมูลออนไลน์ อื่นๆ เช่น ฐานข้อมูล Thailis โดยผู้วิจัยต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อนถึงจะสามารถเข้าไปสืบค้นได้

2.3 การคัดเลือกเอกสาร ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความจากวารสาร แนวทางการคัดเลือกหนังสือ ตำรา ผู้วิจัยสามารถอ่านคร่าวๆได้จาก ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญว่าเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการวิจัยหรือไม่ กรณีของบทความในวารสารควรอ่านการเกริ่นนำในย่อหน้าแรก หลังจากนั้นก็ควรพิจารณาส่วนประกอบอื่นๆที่สำคัญในการนำเอกสารมาใช้ในการอ้างอิง ดังนี้

2.3.1 ความทันสมัยของเอกสาร อายุเอกสารต้องไม่นานเกินไปปีที่พิมพ์โดยปกติไม่ควรเกิน 10 ปี เนื่องจากเอกสารที่นานเกินไปจะขาดความน่าเชื่อถือ เพราะศาสตร์ทุกสาขาต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นเสียแต่ว่าเอกสารเรื่องที่สนใจไม่ได้พิมพ์เผยแพร่มาเป็นเวลานาน

2.3.2 คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียน ควรเป็นเอกสารที่ผู้เขียนมีชื่อเสียงหรือมีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆเป็นอย่างดี เป็นที่รู้จักของสังคม หากเป็นผู้เขียนที่ยังไม่มีชื่อเสียงก็ควรพิจารณาจากสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น สำนักพิมพ์ หน่วยงานที่สนับสนุนงานเขียน เป็นต้น

2.3.3 แหล่งเอกสารส่วนใหญ่ที่ผู้เขียนเอกสารหรือตำราใช้ในการอ้างอิงมีความเชื่อถือได้หรือไม่

2.4 การคัดเลือกผลงานวิจัยรูปแบบ การพิจารณางานวิจัยที่นำมาใช้ในการอ้างอิง ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.4.1 ชื่อเรื่องที่ศึกษามีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่จะทำวิจัยมากน้อยเพียงใด ซึ่งควรจะพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงก่อน หากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงมีไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้งานวิจัยที่มีตัวแปรเกี่ยวข้องเพียงบางส่วนได้

2.4.2 เป็นผลงานวิจัยที่มีสถาบันที่เชื่อถือได้รับรอง เนื่องจากแต่ละสถาบันจะมีความเคร่งครัดในการควบคุมงานวิจัยที่แตกต่างกัน

2.4.3 อายุของงานวิจัยต้องไม่นานเกินไป โดยไม่ควรเกิน 10 ปี

2.4.4 งานวิจัยดังกล่าวมีขั้นตอนการดำเนินการถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัย

2.4.5 งานวิจัยได้ชี้แนวทางในการศึกษาปัญหาการวิจัยให้แก่ผู้วิจัยได้เพียงไร

2.5 การคัดเลือกผลงานวิจัยออนไลน์ ปัจจุบันการเข้าถึงเอกสารออนไลน์เป็นสิ่งที่สะดวก รวดเร็วมาก ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์แล้วก็ควรจะใช้วิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์ กลับกรองข้อมูลเพื่อคัดเลือกเอกสารมาใช้ในการอ้างอิง ประสาท เนื่องเฉลิม(2560, น. 109) ได้เสนอแนะการคัดเลือกงานวิจัยจากฐานข้อมูลออนไลน์ไว้ ดังนี้

2.5.1 ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาเอกสารที่ต้องการนำเสนอ

2.5.2 ความครบถ้วนสมบูรณ์ทางวิชาการ พิจารณาจากวัตถุประสงค์ตรงตามขอบเขตที่วางไว้ เนื้อหาครบถ้วนมีความเชื่อมโยงกัน

2.5.3 ความถูกต้อง หากไม่แน่ใจอาจจะตรวจสอบเอกสารจากหลายๆ แหล่ง

2.5.4 ความทันสมัย ไม่ควรเกิน 5 ปี

2.5.5 ความมีตัวตนของผู้แต่ง เนื่องจากบางกรณีผู้แต่งใช้นามสมมติซึ่งไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นใคร

2.5.6 ความเป็นเหตุเป็นผลมีหลักฐานอ้างอิง

3. การบันทึกเอกสารและงานวิจัย

ผู้วิจัยสามารถบันทึกผลการอ่านเอกสารและงานวิจัยในคอมพิวเตอร์พกพาได้อย่างสะดวกและเพื่อความปลอดภัยควรเก็บไฟล์เอกสารไว้ใน Google Drive แต่ในกรณีที่ไม่มีคอมพิวเตอร์พกพา ควรมีสุมุฉบับที่เอกสาร จำแนกเป็นหมวดหมู่ ประเด็น หัวข้อให้ชัดเจนเพื่อความสะดวกในการนำไปเขียนรายงานการวิจัย การบันทึกต้องบันทึกทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเอกสารและข้อความสำคัญที่นำมาใช้ในการอ้างอิง ดังนี้

3.1 การบันทึกส่วนประกอบเอกสาร งานวิจัย ผู้วิจัยควรบันทึก ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

3.1.1 ชื่อ นามสกุลผู้เขียน ทั้งที่เป็นบุคคลและหน่วยงาน

3.1.2 ชื่อหนังสือ บทความ วารสาร ชื่อเรื่องรายงานการวิจัย
วิทยานิพนธ์

3.1.3 สถานที่พิมพ์ สาขาวิทยานิพนธ์ ระดับการศึกษา
มหาวิทยาลัย ชื่อเว็บไซต์ วัน เดือนปี ในการสืบค้น

3.1.4 สถานที่ในการสืบค้นเอกสาร เอามาจากห้องสมุดไหน
หน่วยงานใดเพื่อที่ว่าเมื่อต้องการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจะได้กลับไปเอาข้อมูลได้ ในกรณี
สืบค้นทางออนไลน์ต้องคัดลอกชื่อเว็บไซต์

3.2 การบันทึกเนื้อหาของเอกสารและงานวิจัย พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร (2559, น. 131) อ้างถึง William G.Zikmund (2003) กล่าวถึง ประเด็นที่ผู้วิจัยต้องค้นหาคำตอบเพื่อบันทึกงานวิจัย สรุปได้ว่า สิ่งที่ควรบันทึก ได้แก่ ข้อค้นพบที่มีการค้นพบแล้ว ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ประเด็นที่ยังไม่มีการศึกษา รูปแบบการศึกษาที่ผ่านมาและในการอ่านเอกสารเพื่อบันทึก สมคิด พรหมจ้อย (2554, น. 64) ได้เสนอแนะหลักการอ่านเอกสารเพื่อบันทึก สรุปได้ ดังนี้ การอ่านแบบพินิจ พิจารณา เพื่อประเมินคุณภาพของเอกสารและคัดเลือกเอกสาร หลังจากได้เอกสารและงานวิจัยที่ต้องการแล้วระยะนี้เป็นการอ่านโดยการเก็บรายละเอียดและสาระสำคัญ ซึ่งการอ่านแบบการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยจะต้องบันทึกสาระสำคัญของเอกสาร สำหรับรูปแบบการบันทึก สามารถบันทึกได้หลายรูปแบบ ได้แก่

3.2.1 การสรุปย่อความแต่คงไว้ซึ่งเนื้อความเดิม

3.2.2 คัดลอกข้อความทุกตัวอักษรและต้องใส่เครื่องหมาย
อัญประกาศ

3.2.3 เขียนเป็นสำนวนของตัวเอง โดยทั่วไปจะใช้ในกรณีที่รวบรวม
จากผู้เขียนหลายคนและใช้คำว่า สรุปได้ว่า.....

3.2.4 บันทึกแบบวิจารณ์ สนับสนุนหรือโต้แย้ง เปรียบเทียบและ
ลงข้อสรุป

4. การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย

การนำเอกสารและงานวิจัยมาใช้ ผู้วิจัยไม่ควรนำเอกสารทุกส่วนที่คัดเลือกไว้
ทั้งหมดมาใช้ในการทบทวนการวิจัยแต่ควรสังเคราะห์หลอมรวมให้สอดคล้องตรงกับประเด็น
หัวข้อที่ผู้วิจัยต้องการ โดยการแยกหมวดหมู่ให้ชัดเจน ซึ่ง สมคิด พรหมจรรย์ (2554, น. 61-
62) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสังเคราะห์เอกสาร 3 ลักษณะได้แก่

4.1 การสังเคราะห์เนื้อหาสาระหรือทฤษฎี การประมวลสารสนเทศ
ทั้งหมดจากทุกแหล่งที่รวบรวม เพื่อให้ได้แนวคิดหลักของทฤษฎีและความเกี่ยวข้องสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปร

4.2 การสังเคราะห์วิธีวิทยาการวิจัย ผู้วิจัยต้องศึกษาเปรียบเทียบวิธีการ
ที่นักวิจัยรุ่นก่อนได้ใช้มาแล้วว่าแตกต่างกันอย่างไร แต่ละวิธีมีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไรและ
ประมวลสาระที่ดีที่สุดมาเป็นของตนเอง

4.3 การสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยการนำข้อค้นพบจากการวิจัยมาสรุป
รวมให้ได้คำตอบตามที่ตั้ง

5. การนำเสนอเอกสารและงานวิจัย

ผู้วิจัยต้องนำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอน เนื้อความในแต่ละย่อหน้าควรมี
ความเป็นเอกพันธ์และเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้อ่านงานวิจัยรู้สึกประทับใจและเข้าใจได้ง่าย
โดยยึดหลัก ดังต่อไปนี้

5.1 การกล่าวนำหรือเกริ่นนำ การบอกขอบเขตของการนำเสนอและช่วย
ให้ผู้ศึกษาเอกสารได้เห็นภาพคร่าวๆของการนำเสนอเอกสาร หากสอดคล้องกับความสนใจ
ผู้ศึกษาเอกสารจะได้ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม

5.2 การเสนอสาระเนื้อหาเอกสาร ผู้วิจัยต้องนำเสนอเนื้อหาเอกสารที่
สะท้อนให้ผู้อ่านมองเห็นกรอบแนวคิด ไม่ควรนำเสนอแบบลอยๆ

5.3 การนำเสนอโดยการสังเคราะห์ ข้อความที่นำเสนอ เกิดจากการอ่าน เอกสารที่สอดคล้องกลมกลืนกันไม่ควรใช้วิธีตัดปะมาเป็นตอนๆแล้วมาเรียงต่อกัน

5.4 กรณีที่นำเสนอเป็นเรื่องควรมีการสรุป เพื่อชี้ให้เห็นว่ามีการสังเคราะห์ เอกสารมาเป็นอย่างดี นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชวรวิเศษ (2555, น. 115) เสนอว่า คำที่ควรนำมาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงการสรุปควรใช้คำว่า สรุปได้ว่า จะเห็นได้ว่า นอกจากนั้นอาจจะสรุปให้เห็นชัดเจนในรูปของตารางเพื่อช่วยให้เห็นได้ง่ายขึ้น

5.5 ใช้ภาษาที่เป็นวิชาการมีความถูกต้องในด้านไวยากรณ์ ภาษาที่ใช้มีความคงเส้นคงวาตลอดการนำเสนอเอกสาร

5.6 กรณีที่เป็นการคัดลอกข้อความ ต้องมีการใส่อ้างอิงให้กับผู้เขียนทุกครั้ง

5.7 ควรสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้ผู้ที่อ่านงานวิจัยได้ เชื่อมโยงความคิดได้

5.8 หลังเขียนเอกสารเสร็จแล้วควรทบทวนเอกสารที่เขียนไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ แล้วกลับมาอ่านใหม่เพื่อที่จะค้นข้อบกพร่องและสามารถปรับปรุง แก้ไขให้ สมบูรณ์ที่สุด

6. ปัญหาของการทบทวนเอกสารและงานวิจัย

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่จะนำมาใช้ในการอ้างอิง หากผู้วิจัยวางแผน การศึกษาไม่ดีก็เป็นสิ่งหนึ่งที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการวิจัยได้ จาก ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้เขียนและข้อเสนอแนะของ พระครูสังฆรัตน์เกียรติศักดิ์ กิตติ ปัญโญ (2558 , น. 130-131) สรุปปัญหาการทบทวนเอกสารและงานวิจัยได้ ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยไม่สามารถตัดสินใจได้ว่า เอกสารเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเป็น เอกสารที่ต้องการจะศึกษาหรือไม่ เนื่องจากยังขาดเทคนิคในการเลือกเอกสาร

6.2 ไม่เข้าใจประเด็นสำคัญของเนื้อหา อาจเกิดจากความรีบร้อน ไม่ทราบ หลักเกณฑ์ในการนำข้อมูลมาใช้ ดังนั้นจึงควรอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์

6.3 จัดบันทึกข้อมูลไม่ถูกวิธี ควรจะจัดบันทึกอย่างมีระบบและระเบียบ แบบแผน ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย

6.4 ไม่จดสาระสำคัญของเอกสารให้ครบถ้วนตามรูปแบบการเขียน บรรณานุกรม ผู้วิจัยบางคนจดแต่ชื่อผู้แต่งไม่ได้จดชื่อหนังสือและปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์

หรือสาระสำคัญอื่นๆ และหากผู้แต่งเขียนหนังสือหลายเล่มที่มีลักษณะเรื่องคล้ายๆกันจะทำให้เสียเวลาในการหาเอกสารต้นฉบับเพื่อใช้ในการอ้างอิงหรือเอกสารมีการพิมพ์หลายครั้งแต่ละครั้งมีการปรับปรุงเนื้อหา อาจจะทำให้มีเนื้อหาบางส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง ดังนั้นข้อมูลที่นำมาใช้ในการอ้างอิงอาจจะคลาดเคลื่อน

6.5 หลังรวบรวมเอกสารที่ได้ศึกษาจากหนังสือแต่ละเล่มแล้วก็ไม่สามารถที่จะสังเคราะห์เอกสารให้เป็นระบบได้ จึงมักจะนำสาระของเอกสารดังกล่าวมาเรียงต่อกันเป็นท่อนๆ และไม่มีการสรุปตามแนวคิดของผู้วิจัย

6.6 สำเนาเอกสารมากจนเกินความจำเป็น เนื่องจากไม่มีเวลาในการคัดกรองเอกสารโดยเฉพาะเอกสารที่เป็นบทความ ก็จะทำให้เสียงบประมาณจำนวนมาก วิธีการที่จะช่วยได้คือ การอ่านอย่างคร่าวๆ ในย่อหน้าแรกของเอกสาร ในกรณีที่เป็นงานวิจัยก็อ่านบทคัดย่อหรือบทที่ 5 ของรายงานการวิจัย

7. ประโยชน์ของการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัย จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมาต่อการดำเนินการวิจัย ดังที่ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2551, น. 81-82) นคร เสรีรักษ์และภรณี ดิราษฏร์วิเศษ (2555, น. 15) และพิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร (2559, น. 139) สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังต่อไปนี้

7.1 ป้องกันความซ้ำซ้อนของการดำเนินการวิจัย

7.2 ช่วยในการเลือกประเด็นปัญหาการวิจัยที่ทันสมัย เนื่องจากจะมีงานวิจัยใหม่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลามากมาย

7.3 ช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิจัย ไม่ให้กว้างหรือแคบจนเกินไป

7.4 ช่วยในการค้นหาค้นหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะทำวิจัย

7.5 ช่วยในการตั้งวัตถุประสงค์ว่าควรจะศึกษาในรูปแบบใด เช่นการเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์ การสำรวจ ฯลฯ

7.6 ช่วยผู้วิจัยในการกำหนดสมมติฐาน เนื่องจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ดีพอจะทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะกำหนดสมมติฐานได้ตามความเป็นจริงที่ควรจะเป็นเกิดขึ้น

7.7 ช่วยผู้วิจัยในการวางแผนการดำเนินการวิจัยหรือออกแบบการวิจัยที่ดี ทำให้เป็นงานวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือ

7.8 ช่วยในการสร้างเครื่องมือวิจัยได้ตรงกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานในการวิจัย

7.9 ช่วยในการอภิปรายผลการวิจัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากในการอภิปรายผลการวิจัยนั้นผู้วิจัยจะต้องมีความรอบรู้ในเรื่องที่ศึกษาซึ่งความรู้ดังกล่าวก็มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย

7.10 ช่วยในการเขียนรายงานการวิจัย

การตั้งชื่อหัวข้อปัญหาการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ปัญหาในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยก็ต้องตั้งชื่อหัวข้อปัญหาการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการคำตอบ โดยลักษณะของการตั้งชื่อหัวข้อปัญหาการวิจัย ซึ่ง วรณีย์ แกมเกตุ (2551, น. 62) ณรงค์ โพธิ์พฤชานันท์ (2550, น. 92) และพิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร (2559, น. 113) ได้กล่าวไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ระบุตัวแปร

ชื่อปัญหาการวิจัยที่ดีควรแสดงให้เห็นถึงตัวแปรสำคัญที่มุ่งศึกษา หรือเห็นถึงความสำคัญของตัวแปร

2. ระบุขอบเขตชัดเจน

ชื่อปัญหาการวิจัยที่สื่อความหมายได้ดี ควรมีการระบุขอบเขตที่ชัดเจนเกี่ยวกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย หรือกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย รวมถึงขอบเขตทางภูมิศาสตร์หรือพื้นที่เป้าหมายที่ทำการวิจัย

3. ระบุรูปแบบการวิจัย

ชื่อปัญหาการวิจัย ควรบอกหรือชี้ให้เห็นถึงวิธีวิจัยอย่างคร่าวๆว่าเป็นการวิจัยประเภทใด หรือใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบใด เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงเปรียบเทียบ การวิจัยเชิงความสัมพันธ์ การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยปฏิบัติการ

4. ใช้ประโยคบอกเล่า

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัยควรใช้ประโยคบอกเล่าที่มีความหมายเป็นกลางและใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน ควรขึ้นต้นด้วยคำนามจะสละสลวยกว่าการใช้คำกริยา และ

ต้องสอดคล้องกับศาสตร์หรือสาขาที่จะทำวิจัย ถ้ามีศัพท์เทคนิคต้องเป็นศัพท์ที่เป็นที่ยอมรับในสาขานั้นๆ

5. กะทัดรัด ชัดเจน มีความหมาย

ชื่อปัญหาการวิจัย มีความหมายชัดเจนในตัวเอง สั้นกะทัดรัด สามารถสื่อให้ผู้อ่านทราบประเด็นสำคัญได้ว่าศึกษาอะไร กับใคร แต่ถ้าจำเป็นต้องเขียนด้วยข้อความที่ยาวจึงจะทำให้มีความหมายสมบูรณ์ชัดเจน อาจแก้ปัญหาได้โดยการนำส่วนที่เป็นภาคขยายไปไว้หลังเครื่องหมายจุดคู่ หรือเครื่องหมายอุกยภาค (colon)

6. ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยของผู้อื่น

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัยจะต้องระมัดระวังไม่ให้ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยของผู้อื่น แม้ว่าประเด็นที่ศึกษานั้นจะคล้ายกันก็ตาม การตั้งชื่อที่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยของผู้อื่นจะมีปัญหาในเรื่องลิขสิทธิ์การวิจัย

ตัวอย่าง

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัย การสำรวจ

การสำรวจลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้ชั้นเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด (อัญนิกานต์ ทิพย์การย์สิริ, สมควร สีชมพูและไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2560, น. 32)

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัย การศึกษาความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดตาก (กัญจน์ชญญา สัมมาทรัพย์, อรรณพ จินะวัฒน์และรัตนา ดวงแก้ว, 2561, น. 1)

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัย การวิจัยเชิงทดลอง

ผลการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ KWDL ที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สุรตณภรณ์ ศักดิ์อุดมทรัพย์, สิทธิชัย ลายเสมา, สมหญิง เจริญจิตรกรรมและน้ามนต์ เรืองฤทธิ์, 2560, น. 184)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และเจตคติต่อคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของ Polya ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับการเรียนรู้แบบปกติ (ฤชามน ชนาเมธิศกร, สพลณ ภัทร์ ศรีแสนยงค์และอาพนธ์ชนิด เจนจิต, 2560, น. 267)

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนา

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการ GPAS และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร (สุชีรา จันครา, บุญเรียง ขจรศิลป์ และชานนท์ จันทร, 2561, น. 196)

การตั้งชื่อปัญหาการวิจัย กรณีศึกษา

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ : การศึกษาเฉพาะกรณี Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายน้อยบ้านสวนเล็กแห่งรัก (ศิระคิน คำหนองไผ่และจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2560, น.30)

สรุปท้ายบท

การดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยต้องกำหนดปัญหาในการวิจัยโดยเกณฑ์การกำหนดปัญหาการวิจัยของการวิจัยแต่ละกระบวนการที่สนใจจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันเล็กน้อย แต่โดยทั่วไปก็ประกอบด้วยเกณฑ์เกี่ยวกับตัวผู้วิจัย คือ ความสนใจ ความสามารถ และความรู้ในการที่จะทำการวิจัย เกณฑ์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ ความสำคัญความทันสมัยและการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ เกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการที่จะดำเนินการวิจัย คือ จำนวนแหล่งของข้อมูลมีจำนวนเพียงพอหรือไม่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการที่จะทำวิจัยหรือไม่ เช่น แหล่งในการที่จะศึกษาค้นคว้า ทรัพยากรในการดำเนินงานวิจัยและความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และเมื่อได้ประเด็นปัญหาการวิจัยคร่าวๆแล้ว ผู้วิจัยต้องเจาะลึกถึงองค์ความรู้ที่สำคัญในการดำเนินการวิจัยในเรื่องนั้นๆ โดย

การศึกษาเอกสารทั้งประเภทหนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ทราบว่าประเด็นปัญหาการวิจัยที่ผู้วิจัยจะดำเนินการมีใครทำวิจัยไว้แล้วบ้างและได้ผลเป็นอย่างไร แนวคิดสำคัญที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดหรือสาระสำคัญอย่างไร เพื่อนำผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการออกแบบการวิจัย หลังจากศึกษาเอกสารมาแล้วอย่างละเอียดถี่ถ้วน ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อหัวข้อปัญหาการวิจัยให้ชัดเจนน่าสนใจ เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษารายละเอียดของการดำเนินการวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญจน์ชญญา สัมมาทรัพย์, อรรณพ จินะวัฒน์และรัตนา ดวงแก้ว. (2561,มกราคม – มีนาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดตาก. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 20(1), 1.
- กาสัก เต๊ะชั้นหมาก. (2553). **หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สุวีริยะสาส์น.
- กิตติพร ปัญญาภิบาล. (2549). **วิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวทางสำหรับครู**. เชียงใหม่: นันทพันธ์พรินต์.
- ศิระคิน คำหนองไผ่และจตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2560,เมษายน-มิถุนายน). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ : การศึกษาเฉพาะกรณี Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายน้อยบ้านสวนเล็กแห่งรัก. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 40(2), 30.
- ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. (2550). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นคร เสรีรักษ์ ภรณ์ ดิราษฎ์วิเศษ. (2555). **วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2560). **วิจัยการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรัตนเกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา. (2558). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. เชียงใหม่: ประชากรธุรกิจ.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2559). **การวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (1989).
- พิสนุ พองศรี. (2550). **การวิจัยในชั้นเรียน : หลักการและเทคนิคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์.
- ฤชามน ชนาเมธติสกร, สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์และอาพนธ์ชนิด เจนจิต. (2560, กรกฎาคม – กันยายน). **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 19(3), 267.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). **ระเบียบวิธีการวิจัย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด.

- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2556). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสวัสดิการและสังคม*. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์
- สมคิด พรหมจ้อย. (2554). *การเขียนรายงานการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: จตุพร ดีไซด์.
- สุชีรา จันครา, บุญเรียง ขจรศิลป์และชานนท์ จันทรา. (2561, มกราคม – มีนาคม). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการ GPASและการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(1), 196.
- สุนทรา โตบัว. (2554). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การเรียนรู้สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมาลี ไชยสุรากล. (2558). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นนทบุรี: มาตา.
- สุรัตนวรรณ ศักดิ์อุดมทรัพย์, สิทธิชัย ลายเสมา, สมหญิง เจริญจิตรกรรมและนันทน์ เรืองฤทธิ์. (2560, กรกฎาคม – ธันวาคม). ผลการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ KWDL ที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 15(2), 184.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนง พ.อนุกุลบุตร. (2556). *การวิจัยเชิงคุณภาพ : Qualitative Research*. กรุงเทพฯ: ก.พล (1996).

อัญนิกานต์ ทิพย์การย์ศิริ, สมควร สีชมพูและไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2560, มกราคม-เมษายน). การสำรวจลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้ชั้นเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 5(1), 32.